

[Domov](#) > ... > [Družinske Zadeve In Dedovanje](#) > [Družinske Preživnine](#) > Croatia

Družinske preživnine

Vsebino zagotavlja

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Hrvaška

1 Kaj pomenita izraza „preživnina – preživljanje“ in „preživninska obveznost“? Katere osebe morajo plačati preživnino drugi osebi?

Preživnina je dolžnost in pravica staršev in otrok, zakoncev in zunajzakonskih partnerjev, sorodnikov v ravni vrsti ter pastorkov in očima in mačehe, kot je to določeno z družinskim zakonom (*Obiteljski zakon*). V skladu z navedenim zakonom te osebe prispevajo k vzajemnemu preživljanju glede na svoje zmožnosti in potrebe vzdrževane osebe.

Starši so prvi dolžni preživljati svojega mladoletnega otroka. Starš, ki je sposoben za delo, se ne more izogniti svoji dolžnosti preživljanja svojega mladoletnega otroka. Če ga eden od staršev ne preživlja, so ga dolžni preživljati stari starši po navedeni strani. Očim ali mačeha sta dolžna preživljati mladoletnega pastorka, če ga ne more preživljati njegov drugi starš.

Starši so dolžni največ do 26. leta preživljati svojega odraslega otroka, ki obiskuje srednjo šolo, univerzo ali poklicno izobraževanje in usposabljanje v skladu s posebnimi predpisi ali ki je vključen v osnovnošolsko ali srednješolsko izobraževanje za odrasle ter redno in ustrezno izpolnjuje svoje obveznosti.

Starši so dolžni preživljati svojega odraslega otroka, ki je končal tako izobraževanje, vendar ne more najti zaposlitve, še eno leto po koncu izobraževanja, če otrok še ni dopolnil 26 let. Dolžnost preživljanja odraslega otroka preneha prej kot eno leto po koncu izobraževanja, ko otrok dopolni 26 let.

Starši so dolžni preživljati odraslega otroka, ki zaradi hude in trajne bolezni ali invalidnosti ni sposoben za delo, dokler traja taka nesposobnost za delo.

Odrasli otrok je dolžen preživljati starša, ki ni sposoben za delo in nima zadostnih sredstev za preživljanje ali jih ne more pridobiti iz svojega premoženja. Odrasli pastorek je dolžen preživljati očima ali mačeho, ki ni sposoben za delo in nima dovolj sredstev za preživljanje ali jih ne more pridobiti iz svojega premoženja, če ga je očim ali mačeha dolgo preživljal ali skrbel zanj. Odrasli vnuk je dolžen preživljati starega starša, ki ni sposoben za delo in nima dovolj sredstev za preživljanje ali jih ne more pridobiti iz svojega premoženja, če ga je stari starš dolgo preživljal ali skrbel zanj.

Zakonec, ki nima zadostnih sredstev za preživljanje ali jih ne more pridobiti iz svojega premoženja ter ni sposoben za delo ali ne more najti zaposlitve, ima pravico, da ga drugi zakonec preživlja, če ima ta za to dovolj sredstev in možnosti. Pravila v zvezi s preživnino za zakonca se ustrezno uporabljajo za preživnino za zunajzakonska partnerja med trajanjem zunajzakonske skupnosti.

2 Do katere starosti je otrok upravičen do preživnine? Ali se predpisi za preživljanje mladoletnikov razlikujejo od predpisov za preživljanje odraslih?

Starši so prvi dolžni preživljati svojega mladoletnega otroka. Če ga eden od staršev ne preživlja, so ga dolžni preživljati stari starši po strani tega starša. Očim ali mačeha sta dolžna preživljati mladoletnega pastorka, če ga

ne more preživljati njegov drugi starš.

Starši so dolžni največ do 26. leta preživljati svojega odraslega otroka, ki obiskuje srednjo šolo, univerzo ali poklicno izobraževanje in usposabljanje v skladu s posebnimi predpisi ali ki je vključen v osnovnošolsko ali srednješolsko izobraževanje za odrasle ter redno in ustrezno izpolnjuje svoje obveznosti.

Starši so dolžni preživljati svojega odraslega otroka, ki je končal tako izobraževanje, vendar ne more najti zaposlitve, še eno leto po koncu izobraževanja, če otrok še ni dopolnil 26 let. Dolžnost preživljanja odraslega otroka preneha prej kot eno leto po koncu izobraževanja, ko otrok dopolni 26 let.

Starši so dolžni preživljati odraslega otroka, ki zaradi hude in trajne bolezni ali invalidnosti ni sposoben za delo, dokler traja taka nesposobnost za delo.

Odrasla oseba je oseba, ki je dopolnila 18 let.

3 Naj se za pridobitev preživnine obrnem na pristojni organ ali na sodišče? Kateri so glavni elementi tega postopka?

Obrniti se je treba na zavod za socialno varstvo (*Hrvatski zavod za socialni rad*).

Preživnina se lahko uredi v postopku obveznega svetovanja. Obvezno svetovanje se opravi pred uvedbo postopka za razvezo zakonske zveze, v kateri imata zakonca skupnega mladoletnega otroka, in pred začetkom drugega sodnega postopka, povezanega z varstvom in vzgojo ter osebnimi razmerji z otrokom. Določbe družinskega zakona o obveznem svetovanju pred uvedbo postopka za razvezo zakonske zveze, v kateri imata zakonca skupnega mladoletnega otroka, veljajo tudi za obvezno svetovanje pred uvedbo postopka v zvezi z varstvom in vzgojo ter osebnimi razmerji z otrokom v primeru prenehanja življenjske skupnosti otrokovih staršev. Obvezno svetovanje se začne, ko ena stranka vloži zahtevo pri hrvaškem zavodu za socialno varstvo. Če se starša ne sporazumeta glede načrta za skupno varstvo in vzgojo, jima hrvaški zavod za socialno varstvo svetuje, naj v skladu z določbami družinskega zakona poskušata doseči dogovor z družinsko mediacijo.

Preživnina se lahko določi z družinsko mediacijo, s katero poskušajo stranke sporazumno rešiti družinska vprašanja s pomočjo enega ali več družinskih mediatorjev. Družinski člani prostovoljno sodelujejo v družinski mediaciji. Glavni namen družinske mediacije je doseči dogovor o skupnem varstvu in vzgoji ter druge dogovore v zvezi z otrokom. Načrt za skupno varstvo in vzgojo ali druge dogovore, sprejete med družinsko mediacijo, postane izvršljiv, če ga na zahtevo strank odobri sodišče v zunajsodnem postopku. Družinska mediacija se lahko izvede neodvisno od sodnega postopka, pred uvedbo sodnega postopka, med njim ali po njegovem dokončanju.

Višina preživnine, ki jo mora plačevati starš, pri katerem otrok ne živi, se lahko uredi tudi v načrtu za skupno varstvo in vzgojo, ki ga lahko starša sama sestavi med postopkom obveznega svetovanja ali družinsko mediacijo. Da bi načrt za skupno varstvo in vzgojo v skladu z družinskim zakonom postal izvršljiv, se predloži v odobritev sodišču v zunajsodnem postopku.

Otrok lahko vloži zahtevek za preživnino v poenostavljenem zunajsodnem postopku za določitev preživnine. Stranki v tem postopku sta otrok in starš, ki ne živi z njim. Otroka v postopku za preživnino zastopa starš, pri katerem živi otrok. Za odločanje v poenostavljenem postopku za preživnino je lahko poleg sodišča splošne krajevne pristojnosti pristojno tudi sodišče kraja, v katerem ima otrok stalno ali dejansko prebivališče.

V skladu z družinskim zakonom sodišče o preživninskih zahtevkih odloča v sporih glede zakonske zveze, zadevah za določitev materinstva ali očetovstva in zadevah glede varstva in vzgoje.

Zakonca lahko v primeru razveze zakonske zveze skleneta sporazum o preživnini. V sporazumu se lahko dogovorita o višini preživnine, načinu izpolnjevanja obveznosti ter trajanju in prenehanju preživninske obveznosti. Skleneta ga lahko v pisni obliki in ga predložita sodišču v potrditev v zunajsodnem postopku, da postane izvršljiv.

4 Ali se zahtevek lahko vloži v imenu sorodnika (če da, do katerega kolena)

ali v imenu otroka?

Stranki v postopku za preživnino za otroka sta otrok in oseba, ki ga je v skladu z družinskim zakonom dolžna podpirati. Otroka zastopa starš, pri katerem otrok živi. Zastopa ga lahko tudi hrvaški zavod za socialno varstvo, če se s tem strinja starš, pri katerem otrok živi.

Poleg hrvaškega zavoda za socialno varstvo ostane starš, pri katerem otrok živi, pooblaščen za zastopanje otroka v postopku. V primeru navzkrižja delovanja hrvaškega zavoda za socialno varstvo in starša, pri katerem otrok živi, sodišče ob upoštevanju vseh okoliščin, zlasti dobrega počutja otroka, oceni, ali bo upoštevalo delovanje hrvaškega zavoda za socialno varstvo ali otrokovega starša.

Hrvaški zavod za socialno varstvo mora v imenu otroka začeti in voditi postopek za preživnino ali zvišanje preživnine, če starš, pri katerem otrok živi, te pravice več kot tri mesece od dneva, ko je otrok pravico pridobil, iz neupravičenih razlogov ni uveljavljal. Če je otrok v oskrbi druge fizične ali pravne osebe, ga v postopku za preživnino zastopa hrvaški zavod za socialno varstvo. V takih primerih otrokovi starši niso pooblašчени, da v postopku skupaj s hrvaškim zavodom za socialno varstvo zastopajo otroka, oziroma njihovo pooblastilo za zastopanje otroka preneha, ko hrvaški zavod za socialno varstvo vloži tožbo v imenu otroka.

V skladu z določbami zakona o pravnem postopku (*Zakon o parničnem postopku*) lahko stranko kot pooblaščenec zastopa samo odvetnik, razen če ni z zakonom določeno drugače. Stranko lahko kot pooblaščenec zastopa krvni sorodnik v ravni vrsti, brat, sestra ali zakonec – če ima polno poslovno sposobnost in če ne opravlja nezakonito pravniškega poklica.

5 Če nameravam začeti postopek pred sodiščem, kako ugotovim, katero sodišče je pristojno?

V sporih glede zakonsko določene preživnine, v katerih je tožeča stranka oseba, ki zahteva tako preživnino, je poleg sodišča splošne krajevne pristojnosti pristojno tudi sodišče kraja, v katerem ima tožeča stranka stalno ali dejansko prebivališče. Če je v sporih glede zakonsko določene preživnine z mednarodnim elementom pristojno sodišče na Hrvaškem, ker ima tožeča stranka stalno ali običajno prebivališče na Hrvaškem, je krajevno pristojno sodišče kraja, v katerem ima tožeča stranka stalno ali običajno prebivališče. Če je pristojno sodišče na Hrvaškem, ker ima preživninski zavezanec na Hrvaškem premoženje, iz katerega se lahko izterja preživnina, je krajevno pristojno sodišče kraja, v katerem je to premoženje.

Za odobritev načrta za skupno varstvo in vzgojo je pristojno sodišče, ki ima splošno krajevno pristojnost za zadevo, v katero je vključen otrok.

Za odobritev sporazuma o preživnini za otroka je pristojno sodišče, ki ima splošno krajevno pristojnost za zadevo, v katero je vključen otrok.

Za odobritev sporazuma o preživnini za zakonca je pristojno sodišče kraja, v katerem imata zakonca skupno stalno prebivališče. Če zakonca nimata skupnega stalnega prebivališča, je pristojno sodišče kraja, v katerem sta imela zadnje skupno stalno prebivališče. Če je za odobritev sporazuma o preživnini za zakonca pristojno sodišče na Hrvaškem, ker sta imela zakonca zadnje skupno stalno prebivališče na Hrvaškem, je pristojno sodišče kraja, v katerem sta imela zakonca zadnje skupno stalno ali običajno prebivališče.

Za odločanje v poenostavljenem postopku za preživnino je lahko poleg sodišča splošne krajevne pristojnosti pristojno tudi sodišče kraja, v katerem ima otrok stalno ali dejansko prebivališče.

6 Ali moram kot prosilec uporabiti posrednika za začetek postopka pred sodiščem (npr. odvetnika, osrednji ali lokalni organ itd.)? Če ne, kakšen je postopek?

V skladu s členom 89a zakona o pravnem postopku lahko stranke dejanja v postopku opravljajo osebno ali prek pooblaščenca, vendar lahko sodišče pozove stranko, ki jo zastopa pooblaščenec, naj se pred sodiščem osebno izjavi o dejstvih, ki jih je treba ugotoviti v pravdi. Stranko lahko kot pooblaščenec zastopa samo odvetnik, razen

če ni z zakonom določeno drugače. V skladu s členom 89a, tretji odstavek, lahko stranko kot pooblaščenec zastopa krvni sorodnik v ravni vrsti, brat, sestra ali zakonec – če ima polno poslovno sposobnost in če ne opravlja nezakonito pravniškega poklica.

7 Ali moram za začetek postopka plačati sodno takso? Če da, koliko ta znaša? Če so moja finančna sredstva nezadostna, ali lahko dobim brezplačno pravno pomoč?

V skladu s členom 1 zakona o sodnih taksah (*Zakon o sodskim pristojbama*) je treba za vsak postopek pred sodiščem plačati sodno takso. Višina takse je določena s tarifo sodnih taks (*Tarifa sodske pristojbi*).

V členu 16 zakona o sodnih taksah je določeno, da so otroci kot stranke v postopku za preživnino ali postopku v zvezi z zahtevki, ki izhajajo iz zadevne pravice, oproščeni sodnih taks.

V skladu s členom 172 zakona o pravnem postopku se pravica do oprostive plačila sodnih stroškov in pravica do strokovne pravne pomoči uresničujeta na način in pod pogoji, določenimi v posebnem pravnem aktu, s katerim je urejena brezplačna pravna pomoč. Člen 176 določa, da sodišče nemudoma obvesti pristojni javni organ, če je stranka uresničila pravico do oprostive sodnih stroškov na podlagi ločenega predpisa o pravni pomoči in če sodišče v postopku ugotovi, da je stranka sposobna plačati sodne stroške ali takse.

V zakonu o brezplačni pravni pomoči (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*) so opredeljeni namen, upravičenci in vrste brezplačne pravne pomoči, ponudniki pravne pomoči, pogoji in postopek za pridobitev pravne pomoči, čezmejna pravna pomoč, financiranje pravne pomoči in nadzor nad izvajanjem zakona. Zakon o brezplačni pravni pomoči se ne uporablja, če je bila pravna pomoč zagotovljena na podlagi ločenih uredb.

8 Kakšno preživnino običajno dodeli sodišče? Kako se izračuna znesek preživnine? Ali lahko sodišče svojo odločitev spremeni, če se spremenijo življenjski stroški ali družinske okoliščine? Če da, kako (npr. s pomočjo sistema samodejne indeksacije)?

Preživnina za otroka se vedno določi v denarnem znesku.

Starš, pri katerem otrok živi, prispeva svoj del preživninske obveznosti do otroka z zagotavljanjem vsakodnevne skrbi za otroka, medtem ko starš, ki z otrokom ne živi, izpolnjuje preživninsko obveznost do otroka s pokrivanjem otrokovih materialnih potreb v obliki finančne podpore.

Otrokove skupne materialne potrebe, ki jih sodišče določi v pravnem postopku, se nanašajo na stroške bivanja, hrane, oblačil, higiene, vzgoje, izobraževanja, zdravstvenega varstva in druge podobne stroške v zvezi z otrokom. Otrokove skupne materialne potrebe se določijo v skladu z življenjskim standardom starša, ki mora plačevati preživnino.

Otrokove materialne potrebe so lahko večje, če stalno potrebuje intenzivnejšo skrb zaradi zdravstvenega stanja, kar je treba upoštevati pri določanju zneska preživnine v pravnem postopku.

Skupne zmožnosti starša, ki je preživninski zavezanec, ki jih sodišče določi v pravnem postopku, se nanašajo na njegov dohodek in finančno stanje v trenutku, ko se določi znesek preživnine.

Minister, pristojen za socialno varstvo, enkrat letno, in sicer najpozneje do 1. aprila v tekočem letu, določi minimalne denarne zneske, ki predstavljajo minimalni znesek skupnih materialnih potreb za mesečno preživnino za mladoletnega otroka v Republiki Hrvaški, ki jih mora plačevati tisti od staršev, ki ne živi z otrokom.

Najnižji zneski so določeni kot odstotek povprečne neto mesečne plače na osebo, zaposleno pri pravnih osebah v Republiki Hrvaški, za preteklo leto, ki znaša 1 148 EUR za leto 2023, kakor je objavil hrvaški statistični urad (*Državni zavod za statistiku*) (NN št. 21/24), in sicer:

1. za otroka do 6. leta starosti – 17 % povprečne plače,

2. za otroka od 7. do 12. leta starosti – 20 % povprečne plače,
3. za otroka od 13. do 18. leta starosti – 22 % povprečne plače.

Izjemoma se lahko določi tudi nižji znesek za otrokove potrebe po preživnini, vendar ne sme biti nižji od polovice zakonsko določenega najnižjega zneska:

1. če mora preživninski zavezanec preživljati dva ali več otrok ali
2. če otrok prispeva k svojemu preživljanju z lastnim dohodkom.

Minister, pristojen za socialno varstvo, enkrat letno, in sicer najpozneje do 1. aprila v tekočem letu, določi preglednice v zvezi s povprečnimi potrebami mladoletnega otroka glede na njegovo starost, dohodek starša, ki je dolžen plačevati preživnino, v skladu s plačilnimi razredi, in povprečne življenjske stroške v Republiki Hrvaški.

Preživninski upravičenec in preživninski zavezanec lahko sodišču predlagata, naj poviša ali zniža znesek preživnine, odloči o prenehanju plačevanja preživnine ali spremeni način preživljanja, določen s predhodnim izvršljivim naslovom, če so se okoliščine spremenile.

V Republiki Hrvaški preživninski zahtevki niso predmet indeksacije.

9 Kako in komu se plača preživnina?

Preživnina se plačuje osebi na način, ki je določen v sodni odločbi.

10 Če preživninski zavezanec ne plača prostovoljno, kakšen postopek je potrebno sprožiti, da se ga prisili k plačilu?

Če preživninski zavezanec preživnine ne plačuje prostovoljno, se uvede in izvede izvršilni postopek.

Izvršba na plači in drugih stalnih dohodkih ter denarnih sredstvih na računu za namene izterjave plačila preživninskega zahtevka za otroka se izvede pred izvršbo za plačilo katerih koli drugih terjatev, ne glede na to, kdaj so nastale.

Preživninski zavezanec lahko da soglasje v zapisniku zaslišanja pred sodiščem ali v posebni overjeni listini, da se lahko v celoti ali delno zaseže njegova plača, pokojnina ali podoben denarni prejemek za namen izterjave zahtevka preživninskega upravičenca in da se plačila izvedejo neposredno preživninskemu upravičencu, kot je določeno v navedenem zapisniku ali listini. Taka listina se izda v enem izvodu in ima pravni učinek pravnomočnega sklepa o izvršbi.

11 Na kratko opišite vse omejitve izvrševanja, zlasti predpise o varstvu preživninskega zavezanca ter o prekluzivnih in zastaralnih rokih v vašem nacionalnem sistemu izvrševanja.

Tisti od staršev, ki ne živi z mladoletnim otrokom in zanj ne plačuje preživnine, mora otroku plačati nadomestilo za neizplačano preživnino, ki se izračuna od dneva nastanka pravice do preživnine do dneva vložitve tožbe. Otrokova terjatev zoper tistega od staršev, ki ni poskrbel za preživljanje otroka, zastara v petih letih od dneva nastanka take obveznosti.

V skladu s členom 226 zakona o obligacijskih razmerjih (*Zakon o obveznim odnosima*) terjatve občasnih plačil, ki dospevajo letno ali v krajših časovnih presledkih, zastarajo v treh letih od zapadlosti vsake posamezne dajatve, naj gre za dodatne terjatve, kot je terjatev obresti, ali pa terjatve, s katerimi se črpa sama pravica, kot je preživninski zahtevak.

V skladu s členom 233 zakona o obligacijskih razmerjih terjatve, ki so bile ugotovljene s pravnomočno sodno odločbo, odločbo drugega pristojnega javnega organa, poravnava pred sodiščem ali drugim pristojnim organom ali z notarskim aktom, zastarajo v desetih letih, in sicer tudi tiste, za katere sicer zakon določa krajši zastaralni rok.

V skladu s členom 235 zakona o obligacijskih razmerjih zastaranje med starši in otroki ne začne teči, dokler traja starševska pravica.

V skladu s členom 172 zakona o izvršbi (*Ovršni zakon*) so iz izvršbe izvzeta naslednja sredstva: prejemki iz naslova zakonsko določene preživnine, odškodnina zaradi poslabšanja zdravja ali zmanjšanja ali izgube delovne sposobnosti in odškodnina za izgubljeno preživnino zaradi smrti preživninskega zavezanca; prejemki iz naslova dajatev za invalidnost v skladu s predpisi o invalidskem zavarovanju; prejemki iz naslova dajatev za socialno varstvo; prejemki iz naslova začasne brezposelnosti; prejemki iz naslova otroškega dodatka, razen če ni s posebnim predpisom določeno drugače; prejemki iz naslova štipendije in pomoči učencem in študentom; plačila za delo obsojencev, razen terjatev iz naslova zakonsko določene preživnine in terjatev za nadomestilo za škodo, povzročeno s kaznivim dejanjem obsojenca; prejemki iz naslova odličij in priznanj; plačila iz naslova materinskega nadomestila in starševskega dodatka, razen če ni s posebnim pravnim aktom določeno drugače; drugi prejemki, izvzeti iz izvršbe na podlagi posebnih predpisov.

S členom 173 zakona o izvršbi je izvršba omejena, kakor sledi.

1. Če se izvršba vrši na plači dolžnika, je iz izvršbe izvzet znesek v višini dveh tretjin povprečne neto plače v Republiki Hrvaški. Če se izvršba opravi zaradi izterjave zakonsko določene preživnine ali terjatve iz naslova odškodnina zaradi poslabšanja zdravja ali zmanjšanja ali izgube delovne sposobnosti in odškodnina za izgubljeno preživnino zaradi smrti tistega, ki jo je dajal, je iz izvršbe izvzet znesek v višini polovice povprečne neto plače v Republiki Hrvaški, razen če se izvršba opravi za prisilno izterjavo zneskov, ki jih je treba plačati kot preživnino za otroka. V takih primerih je iz izvršbe izvzet znesek, ki ustreza eni četrtini povprečne neto plače (osebe, zaposlene pri pravnih osebah v Republiki Hrvaški, za preteklo leto).
2. Če dolжник prejema plačo, ki je nižja od povprečne neto plače v Republiki Hrvaški, je iz izvršbe izvzet znesek v višini dveh tretjin plače. Če se izvršba opravi zaradi izterjave zakonsko določene preživnine ali terjatve iz naslova odškodnina zaradi poslabšanja zdravja ali zmanjšanja ali izgube delovne sposobnosti in odškodnina za izgubljeno preživnino zaradi smrti tistega, ki jo je dajal, se znesek določi na polovico dolžnikove neto plače.
3. Izraz „povprečna neto plača“ v smislu odstavka 1 tega člena je povprečni znesek, izplačan kot mesečna neto plača na osebo, zaposleno pri pravnih osebah na Hrvaškem v obdobju od januarja do avgusta tekočega leta, ki ga določi hrvaški statistični urad (*Državni zavod za statistiku*) in se v *Narodnih novinah* (NN; uradni list Republike Hrvaške) objavi najpozneje 31. decembra tekočega leta. Tako določen znesek se uporablja v naslednjem letu.
4. Določbe odstavkov 1 in 2 tega člena se uporabljajo tudi za izvršbo na nadomestilo plače, nadomestilo za skrajšani delovni čas, nadomestilo za znižano plačo, pokojnino, plačo vojaškega osebja in plačo, ki jo prejemajo osebe v rezervni sestavi med služenjem vojaškega roka, ter druge redne denarne prejemke civilnega in vojaškega osebja, razen za izvršbo na prejemke iz odstavkov 5 in 6 tega člena.
5. Izvršba na prejemke invalidov iz naslova invalidnine ter dodatka za pomoč in postrežbo se lahko opravi samo zaradi izterjave zakonsko določene preživnine ali terjatve iz naslova odškodnina zaradi poslabšanja zdravja ali zmanjšanja ali izgube delovne sposobnosti in odškodnina za izgubljeno preživnino zaradi smrti tistega, ki jo je zagotavljal, pri čemer se znesek določi na polovico takih prejemkov.
6. Izvršba na prejemke iz pogodbe o dosmrtnem preživljanju in dosmrtni renti ter na prejemke iz pogodbe o življenjskem zavarovanju se lahko opravi le na delu prejemkov, ki presegajo osnovo, na podlagi katere se izračuna znesek pomoči za preživljanje.

12 Ali obstaja organizacija ali organ, ki mi lahko pomaga v postopku pridobitve preživnine?

Hrvaški zavod za socialno varstvo mora hraniti evidenco vseh odločb in sodnih poravnav v zvezi s preživnino za mladoletnega otroka.

Kadar hrvaški zavod za socialno varstvo prejme pravnomočno sodno odločbo ali sodno poravnavo v zvezi s preživnino za otroka, mora o pravicah in dolžnostih pisno obvestiti starša, pri katerem otrok živi, in starša, ki mora plačevati preživnino, ali drugo osebo iz člena 288 družinskega zakona, ki mora plačevati preživnino v skladu s sodno odločbo ali sodno poravnavo.

Hrvaški zavod za socialno varstvo v tem obvestilu starša, pri katerem otrok živi, obvesti o naslednjem:

1. opozori ga, da mora obvestiti hrvaški zavod za socialno varstvo, če preživninski zavezanec ne izpolnjuje svoje obveznosti redno in v celoti, in
2. navede pogoje, pod katerimi je otrok upravičen do začasne preživnine v skladu s posebnimi predpisi o začasni preživnini.

Hrvaški zavod za socialno varstvo v obvestilu opozori starša, ki mora plačevati preživnino, ali drugo osebo iz člena 288 družinskega zakona, ki mora plačevati preživnino v skladu s sodno odločbo ali sodno poravnavo, o naslednjem:

1. da bo vložil kazensko ovadbo zoper preživninskega zavezanca, ki ne izpolnjuje svoje preživninske obveznosti, v petnajstih dneh od dne, ko izve, da se preživninska obveznost ne izpolnjuje redno in v celoti, in
2. da ima Republika Hrvaška pravico izterjati zneske začasne preživnine, plačane v skladu s posebnim predpisom o začasni preživnini.

13 Ali lahko organizacije (vladne ali zasebne) namesto preživninskega zavezanca v celoti ali delno vnaprej plačajo preživnino?

Kadar hrvaški zavod za socialno varstvo prejme pravnomočno sodno odločbo ali sodno poravnavo v zvezi s preživnino za otroka, mora obvestiti starša, pri katerem otrok živi, o pogojih, pod katerimi je otrok upravičen do začasne preživnine v skladu s posebnimi predpisi o začasni preživnini. V skladu s pogoji, določenimi v zakonu o začasni preživnini (*Zakon o privremenom uzdržavanju*, NN št. 92/14), je otrok, ki je hrvaški državljan in ima stalno prebivališče na Hrvaškem, upravičen do začasne preživnine. V skladu z navedenim zakonom je otrok oseba, ki še ni dopolnila 18. leta starosti in jo je starš dolžen preživljati na podlagi izvršljivega naslova.

Otrok je upravičen do začasne preživnine, če starš, ki ne živi z otrokom, v celoti ali delno ne izpolnjuje preživninske obveznosti in če se zdi verjetno, da stari starši po strani navedenega starša ne prispevajo k otrokovi preživnini vsaj v znesku, ki je v zakonu določen kot znesek začasne preživnine.

Pravica do začasne preživnine traja, dokler preživninski zavezanec ne začne plačevati preživnine vsaj v znesku, ki je v zakonu določen kot znesek začasne preživnine.

Otrok je upravičen do začasne preživnine v skupnem trajanju največ treh let.

Zčasna preživnina je določena na 50 % zakonsko določene minimalne preživnine. Zčasna preživnina ne more biti višja od zneska preživnine, določenega z izvršljivim naslovom.

Republika Hrvaška s plačilom zneska začasne preživnine vstopi v pravni položaj otroka te nanjo preidejo pravice do preživninskih zahtevkov v znesku plačane začasne preživnine in vse vzporedne pravice. V postopku za izterjavo zahtevka iz člena 25 navedenega zakona jo zastopa pristojni državni tožilec.

V zakonodajnem postopku v hrvaškega parlamenta je nov zakon o začasni preživnini (*Zakon o privremenom uzdržavanju*). Predlog novega zakona olajšuje uveljavljanje pravic, razširja krog upravičencev do pravic, povečuje znesek začasne preživnine in podaljšuje trajanje pravic. Če drugi starš še vedno ne plačuje preživnine, je verjetno, da bodo vaši otroci upravičeni do začasne preživnine v skladu z novim zakonom o začasni preživnini, ko bo ta začel veljati.

14 Če sem v tej državi članici, preživninski zavezanec pa stalno prebiva v drugi državi:

14.1 ali lahko dobim pomoč organa ali zasebne organizacije v tej državi članici?

Da. V skladu z zakonom o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah (*Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti, mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnju u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja*) je osrednji organ za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009 ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

Pristojni organi v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 4/2009 so sodišča in lokalni uradi hrvaškega zavoda za socialno varstvo v skladu s predpisanim področjem dela in pristojnostmi teh organov.

Če ima stranka, ki želi izterjati preživnino, običajno prebivališče na Hrvaškem, preživninski zavezanec pa ima običajno prebivališče v drugi državi članici, lahko stranka za pomoč zaprosi ministrstvo za delo, pokojninski sistem, družino in socialno politiko (*Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike*), ki je določeno kot osrednji organ Republike Hrvaške za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009.

14.2 Če je to mogoče, kako lahko stopim v stik s tem organom ali zasebno organizacijo?

Obrniti se je mogoče na osrednji organ in/ali organe, pristojne za delovanje na področju uporabe Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009.

Kontaktne podatke osrednjega organa so:

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (ministrstvo za delo, pokojninski sistem, družino in socialno politiko)

Ulica Grada Vukovara 78

10110 Zagreb

Spletno mesto: <https://mrosp.gov.hr/>

Elektronski naslov: pisarnica@mrosp.hr

Tel.: +385 15557015

Fax: + 385 15557222

15 Če sem v drugi državi, preživninski zavezanec pa je v tej državi članici:

15.1 ali lahko vložim zahtevek neposredno pri takem organu ali zasebni organizaciji v tej državi članici?

Ne. Obrniti se je treba na osrednji organ države, v kateri ima vlagatelj običajno prebivališče, nato pa zadevni osrednji organ zahtevo v skladu s členom 55 Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009 posreduje osrednjemu organu Republike Hrvaške.

15.2 Če je to mogoče, kako se lahko obrnem na ta organ ali zasebno organizacijo in kakšno pomoč lahko dobim?

Osrednji organ države, v kateri ima vložnik običajno prebivališče, pošlje zahtevo ministrstvu za delo, pokojninski sistem, družino in socialno politiko, ki je osrednji organ Republike Hrvaške za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009.

Kontaktne podatke osrednjega organa so:

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (ministrstvo za delo, pokojninski sistem, družino in socialno politiko)

Ulica Grada Vukovara 78

10110 Zagreb

Spletno mesto: <https://mrosp.gov.hr/>

Elektronski naslov: pisarnica@mrosp.hr

Tel.: +385 15557015

16 Ali to državo članico zavezuje Haaški protokol iz leta 2007?

Da.

17 Če te države članice ne zavezuje Haaški protokol iz leta 2007, kateri predpisi se po pravilih njenega mednarodnega zasebnega prava uporabijo za preživninski zahtevki? Katera so relevantna pravila mednarodnega zasebnega prava?

Ni relevantno.

18 Kakšna so pravila glede dostopa do sodnega varstva v čezmejnih primerih v okviru EU, v skladu s strukturo Poglavja V uredbe o preživninskih obveznostih?

Vložnik se obrne na osrednji organ države članice, pravna pomoč pa se zagotovi na območju, zajetem v Uredbi Sveta (ES) št. 4/2009, v skladu s členi 44 do 47, po potrebi pa se uporabljajo tudi določbe zakona o brezplačni pravni pomoči.

19 Kakšne ukrepe ta država članica sprejme za zagotovitev izvajanja dejavnosti iz člena 51 uredbe o preživninskih obveznostih?

Sprejet je bil zakon o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah (NN št. 127/2013), ministrstvo za delo, pokojninski sistem, družino in socialno politiko pa je določeno kot osrednji organ za izvajanje navedene uredbe.

Za več informacij glej:

1. družinski zakon (*Obiteljski zakon*), NN št. 103/15, 98/19, 47/20 in 49/23;
2. zakon o izvršbi (*Ovršni zakon*), NN št. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17, 131/20 in 114/22;
3. zakon o mednarodnem zasebnem pravu (*Zakon o mednarodnom privatnom pravu*), NN št. 101/17;
4. zakon o brezplačni pravni pomoči (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*), NN št. 143/13 in 98/19;
5. zakon o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah (*Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti, mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja*), NN št. 127/13;
6. zakon o civilnem postopku (*Zakon o parničnom postupku*), NN št. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 in 114/22;
7. zakon o začasni preživnini (*Zakon o privremenom uzdržavanju*), NN št. 92/14.

Spletna stran je del portala [Tvoja Evropa](#).

Veseli smo vaših [povratnih informacij](#) o uporabnosti informacij.

Zadnja posodobitev: 05/05/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.